

FRA LOVRO

Glasilo Vicepostulature
sluge Božjega
fra Lovre Milanovića

GODINA I. Broj 3 Božić, 2015.

Cijena 2 KM

Tješitelj bolesnih

Kanonizacija u 20. stoljeću

Kraljeva Sutjeska - mjesto fra Lovrina djetinjstva

Fra Lovrina mlada nedjelja

Ispunjeno obećanje

Poštovani čitatelji!

Prema dogovoru i obećanju naše male redakcije da ćemo tijekom jedne godine tiskati tri broja glasila *Fra Lovro* šaljemo vam treći broj u prvoj godini njegova izlaženja. Ohrabreni pohvalnim riječima čitatelja za prva dva broja nastojali smo i ovaj broj ispuniti kvalitetnim sadržajem. A to je dakako podrazumijevalo da ćemo nastaviti pisati o temama koje smo započeli u prethodna dva broja; dakle, da ćemo pisati o životu i djelovanju sluge Božjega fra Lovre Milanovića, o otvorenom procesu za njegovu beatifikaciju, o mjestima i župama gdje je kao svećenik djelovao te o svemu onome što ima nekakvu poveznicu s njim...

Tako ćete, uz druge tekstove, u ovom broju moći pročitati kako se u 20. stoljeću vodi postupak kanonizacije i upoznati Kraljevu Sutjesku, mjesto fra Lovrina djetinjstva. No, mi smo u trećem broju ipak najviše prostora posvetili proslavi spomendana ovoga poznatog bosanskog franjevca na kraju kolovoza, poznatoj *fra Lovrinoj mladoj nedjelji*. Čini se da smo postupili ispravno jer se ove godine na turićkom groblju, na tradicionalnoj svečanoj misi uočnici koju je predvodio provincijal fra Lovro Gavran, okupilo više vjernika nego prethodnih petnaestak godina. Smijemo li ustvrditi kako zasluge za to ponajprije pripadaju činjenici da je otvoren proces za fra Lovrino proglašenje svetim, a onda malim dijelom i našem skromnom glasniku!?

Nadamo se da će vas ovaj broj Glasnika zateći u dobru zdravlju i radosnu, božićnom raspoloženju! Netko reče kako je najbolji put da budemo istinski sretni i radosni za Božić da obradujemo i učinimo sretnom barem jednu osobu iz svoje okoline. Provjerimo!

Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo! Na dobro vam došlo mlado ljeto!

Urednik

SLUGA BOŽJI Fra Lovro Milanović (1777. - 1807.)

Fra Lovro Milanović je rođen 22. svibnja 1777.

u Sarajevu. Na krštenju je dobio ime Stjepan. Njegov otac Anto doselio se iz mjesta Gabela u Hercegovini u Sarajevo, gdje se vjenčao s Katarinom rođ. Strukić.

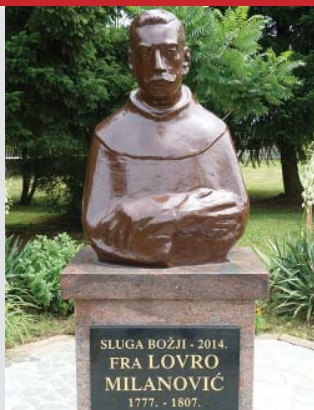
Nedugo poslije njegova rođenja obitelj Milanović se preselila u Kraljevu Sutjesku, gdje se Anto zaposlio u franjevačkom samostanu, u kojem je gvardijanom bio njegov brat fra Franjo Milanović.

Kad je Stjepan imao šest godina umrli su mu od kuge roditelji, brat i dvije sestre. Otad je brigu o njemu preuzeo stric fra Franjo i usmjerio ga prema franjevačkom pozivu.

Bio je kratko vrijeme samostanski vikar u Kraljevoj Sutjeski a potom imenovan župnikom župe Velika, danas župa Plehan kod Dervente. Iz Velike je premješten u župu Tramošnicu i tu ga je 3. veljače 1807. u selu Turiću ubio nadglednik imanja Osman-bega Gradašćevića zato što nije sišao s konja i iskazao mu poštovanje. Fra Lovro to nije učinio zato što je – kako kaže narodna predaja – nekom bolesniku nosio sakrament svete Pričesti.

Bez obzira što ga Crkva nije službeno proglasila svetim, glas o njegovoj svetosti (fama sanctitatis) ne jenjava već više od 200 godina. Na njegov grob u Turiću, od njegove pogibije do naših dana, s vjerom i pouzdanjem dolaze brojni vjernici ne samo iz Bosanske Posavine i Tuzle nego i izdaleka (iz Slavonije i Srijema).

M. K.

Ivan Križanac, Fra Lovro Milanović (Donja Tramošnica)

TRAMOŠNICA GORNJA

Proslava Gospe od Anđela

I ove godine na svetkovinu Porciunkule okupili su se brojni vjernici u svetištu Gospe od Anđela u Gornjoj Tramošnici. Preko sto i dvadeset godina ovdje se već tradicionalno okupljaju oko Gospe od Anđela ne samo župljani stare tramošničke župe, koja je obuhvaćala današnje župe Gornja i Donja Tramošnica, Turić, Gradačac i Slatinu, nego i brojni hodočasnici iz drugih župa Posavine i šire.

Oni svoj hodočasnički zavjet i primanje porcijunkulskog oprosta započinju molitvom i pjesmom pred velikim brončanim kipom Gospe od Anđela u crkvenom dvorištu. Iz zahvalnosti na primljenim milostima i iz odanosti i poštovanja prema nebeskoj Majci podigli su ga na čast Gospi od Anđela župljani Gornje Tramošnice sa svojim župnikom i štovateljima iz drugih župa a izradio ga je sin ove župe akademski kipar Slaven Miličević, rodom iz Liporašća.

Pješice su ove godine došli hodočasnici iz župa Vidovice-Kopanice (70), Tolisa (108), Domaljevac, Grebnice, Tišina (41), Turić (20) te iz Gradačca i Donje Tramošnice. Već je postalo tradicionalno hodočastiti i na biciklima. Takvih je ove godine bilo 110 hodočasnika iz župe Tolisa i iz župe Orašje, a posebno je dojmljiv bio prizor dolaska dvojice „maratonaca“, koji su pretrčali od Tolise do Gornje Tramošnice. Bili su to Ivo Knežević-Piva i Damijan Brkić.

Najviše hodočasnika pristiglo je u automobilima. Bilo ih je iz svih krajeva, a među njima posebno velik broj župljana bivše zajedničke tramošničke župe.

Za slavlje patrona župe i proslavu svetkovine Gospe od Anđela pripremalo se misama devetnice u jutarnjim satima i misama trodnevnice u večernjim satima. Župnik fra Pero je predvodio mise devetnice, a za mise trodnevnice angažirao je svećenike iz tri dekanata toliškog arhiđakonata: fra Peru Oršolića, župnika u župi Svilaj (Doborski dekanat), vlč.

Maratonci Ivo Knežević Piva i Damijan Brkić

Matu Majića, župnika u župi Poljaci (Brčanski dekanat) i fra Bonu Kovačevića, župnog vikara župe Domaljevac (Šamački dekanat).

Na samu svetkovinu svečano misno slavlje u 11 sati predvodio je fra Joso Oršolić, definitor Franjevačke provincije Bosne Srebrene i ravnatelj *Kruha sv. Ante* u Sarajevu.

Župnik fra Pero je na svršetku svečanog misnog slavlja podsjetio sve nazočne da u svetištu Gospe od Anđela, osim ove proslave blagdane, postoje i zavjetne mise svake prve subote u mjesecu točno u podne (poslije Anđeoskog pozdrava) i pozvao sve one koji to mogu i žele da se pridruže vjernicima iz Gornje Tramošnice.

Nakon svečanog misnog slavlja i kratke okrijepe, hodočasnici su krenuli svojim kućama. Župnik im je na polasku podijelio svećani blagoslov zahvalivši im na dolasku i poželjevši sretan povratak njihovim domovima uz neizostavno: „Dođite nam opet! Naša zajednička Majka vas s radošću očekuje!“

Fra Pero Baotić

Tješitelj bolesnih

Vlatko Blažanović, Fra Lovro Milanović

Fra Lovrin život darovan je u trenutku službe bolesnima. Ta velika ljubav, božanskom milošću ovječena, proteže se na sve koji su u nevolji, tjelesnoj i duševnoj posebno

Piše: fra Mirko Filipović

Već dvjesto godina se na grobu Sluge Božjega fra Lovre Milanovića okupljaju hodočasnici i mole za njegov zagovor, jer su uvjereni da je on svojim životom i svojom smrću zaslužio da mu Bog daruje takvu bliskost sa sobom da može zagovarati i one koji su još uvijek na zemaljskom putu života.

Umro u službi bolesnima

Svatko na fra Lovrinu grobu moli za svoje potrebe, ali jedna prijeka potreba prevladava nad svim drugima, a to je molitva za bolesne. Uvjerenje da fra Lovro svojim zagovorom može pomoći bolesnima dovela je do karakteristične pojave hodočašća u Turić, a to je uzimanje grudica zemlje s fra Lovrina groba, preko kojih se – držali su hodočasnici – bliska povezanost s mučenikom može prenijeti i onima koji su ostali bolesni kod svojih kuća. U novije vrijeme taj bičaj je nestao, jer je grob u potpunosti obložen mramornim pločama.

Iz onih oskudnih podataka koji su ostali sačuvani o fra Lovri Milanoviću i do kojih se do sada uspjelo doći jedna značajka njegova djelovanja kao da nadvladava sve druge i stupa nekako u prvi plan, a to je pohod bolesnima. Fra Lovro je kao mlad svećenik bio župnikom u to doba veoma prostrane župe Velika (danas Plehan) i pastoralnim pomoćnikom u župi Tramošnica te je vršio sve pastoralne čine, dijelio sve sakramente. No, o sakramentu posljednje utjehe i brige za bolesne ostale su karakteristične zabilježbe.

Narodno pamćenje i svjedočanstvo franjevačkih kronika govori da je fra Lovro poginuo na putu u Turiću baš zato što je išao u pohod nekom bolesniku, noseći na grudima pokaznicu s Presvetom euharistijom. Put bolesniku koštao ga je života. Velika je to cijena ljubavi, jer Isus kaže da nema veće ljubavi od one kada netko život svoj položi za prijatelje svoje. Njegov život darovan je u trenutku službe bolesnima. Ta ljubav, božanskom milošću ovječena, ne da se više ugasiti: ona plamti kroza sve ovo vrijeme od njegove smrti – u to vjeruju hodočasnici – i proteže se na sve koji su u nevolji, tjelesnoj i duševnoj posebno.

Zapisi u maticama

U maticama župe Velika ostala su zabilježena dva svjedočanstva fra Lovrine brižnosti za bolesnike i umiruće.

Jedno je fra Lovrina jadicovka nad činjenicom da župa Velika, iako je tada obuhvaćala današnjih osam župa (Foča, Sočanica, Cer, Plehan, Derventa, Kulina, Bukovica i Žeravac), nema kapelana, nego župnik mora sam svugdje stići, a ne bi mogao ni

„da ima krila“. Tako je doslovno u Maticu umrlih zapisao fra Lovro. U selu Komarici umro je, naime, mladić bez sakramenata bolesničkog pomazanja i popudbine te fra Lovro, sav žalostan, upisuje u maticu ne samo podatke o smrti nego čitavu priču o tom događaju: *U Komarici je dana 5. rujna preminuo u Gospodinu Jozo Ačkar u dobi od 19 godina a da nije primio sakramenata zbog toga što nije postavljen kapelan. Jer, župnik i da krila ima, u ovoj golemoj župi nemoguće je da u svako doba svima bude pri ruci i upravlja /župom/.*

Muka što ne može u svako doba svima biti pri ruci natjerala ga je da još jednom u maticu zapiše jadicovku što su vjernici umirali bez sakramenata. *Ovdje su – zapisao je u Maticu – upisani oni koji su preminuli bez svetih sakramenata u kapelaniji fočanskoj 1805. jer viši poglavari, iako ponizno zamoljeni, nisu postavili kapelana, župnik pak nije mogao posvud biti na službi...* Poglavare je, dakle, najprije ponizno molio za pomoć, a kad je izostala, zapisao je u maticu da bi se opravdao pred svojom svećeničkom savješću, pred Bogom i pred poviješću što nije mogao biti uz bolesnika koji je umirao.

Njegovao umirućeg subrata

Još dva slična fra Lovrina zapisa postoje u toj matici umrlih. Jedan je podatak da je Marko Matković iz Modrana umro bez sakramenata zato što je fra Lovro bio bolestan i nije mogao otići do bolesnika, a drugi je da je u Peratovcu (dio Višnjika) umrla bez sakramenata Barbara Guberac, jer je fra Lovro, kad su ga došli zvati, bio odsutan: otišao je bio u Koraće bolesnom subratu fra Miji Nikoliću.

Spomenik fra Miji Nikoliću u koraćanskom groblju

I upravo to je drugo važno svjedočanstvo o brižnosti fra Lovrinov za bolesne. Fra Mijo Nikolić bio je vrlo mlad fratar, imenovan najprije pomoćnikom fra Lovri za samostalnu kapelaniju Foča, a potom prvim župnikom novoosnovane župe Koraće. Čim je čuo da se fra Mijo naglo razbolio, otišao mu je u pohode. Bolest je, nažalost, bila preozbiljna za ono vrijeme i mladić je umro na fra Lovrinim rukama. Donjegovao ga je do smrti, podijelio mu utjehu vjere, pokopao ga dostojanstveno na koraćansko groblje i onda mu od klesara s Plehana naručio kameni spomenik i dao postaviti nad grob. Ondje spomenik i dan danas stoji, svjedočeći o bratskoj ljubavi fra Lovrinov i predanosti bolesnima i umirućima.

(Podaci iz matica preuzeti iz knjige Mijata Jerkovića *Hrvati plehanskoga kraja koncem 18. i početkom 19. stoljeća*, Sarajevo-Plehan 2011.)

PROGLAŠAVANJE SVETIM KROZ POVIJEST

Kanonizacija u 20. stoljeću

Piše: prof. dr. fra Velimir Blažević

Utvrdjivanje tko je dostojan da ga se smatra blaženim ili svetim prošlo je u povijesti Katoličke crkve svoj put od štovanja samo mučenika, preko spontanog narodnog „progllašavanja“ nekoga dostojnim štovanja, pa do isključive nadležnosti mjesnih biskupa da daju dopuštenje zajednici vjernika da nekoga časte kao heroja vjere. Od 12. stoljeća postupak kanonizacije postepeno se u potpunosti prenosi u papinsku nadležnost te se vodi kao svojevrsan pravni postupak s pomnim ispitivanjima i dokazivanjima dostojnosti. U 20. stoljeću ustanovljena je posebna vatikanska kongregacija za kauze svetaca, ali je osnovni proces istraživanja života kandidata ponovno vraćen na razinu biskupija.

Od Benedikta XIV. do Pia XI.

Nasljednici Urbana VIII., pape Aleksandar VII. (1655.-1667.), Inocent XI. (1676.-1689.) i Klement XII. (1730.-1740.) uveli su još neke druge novine, a sve odredbe o postupku kanonizacije i beatifikacije, donesene od Urbana VIII. i navedenih papa iz toga vremena, kao i iskustva prošlosti, sabrao je, protumačio te tiskom objavio Prospero Lambertini, kasniji papa Benedikt XIV. (1740.-1758.), u opsežnom djelu: *O beatifikaciji Slugu Božjih i kanonizaciji Blaženika*. Prema tim odredbama gotovo dva sljedeća stoljeća postupala je Sveta

Papa Ivan Pavao II., koji je i sam proglašen svetim, pojednostavio je postupak kanonizacije

kongregacija obreda, a one su u bitnome preuzete i u *Zakonik kanonskog prava* iz godine 1917.

Izvjerna promjena u postupku kanonizacije nastupila je u vrijeme pape Pia XI. (1922.-1939.). On je najprije apostolskim pismom na vlastitu pobudu *Già da qualche tempo* (Već od nekog vremena), od 6. veljače 1930., ustanovio u Svetoj kongregaciji obreda *Povijesni odsjek*, kojemu se povjeravalo proučavanje tzv. „povijesnih kauza“, a 4. siječnja 1939. dao je objaviti: *Odredbe koje treba obdržavati u vođenju redovitih postupaka u povijesnim kauzama*, prema kojima se otada u kauzama u kojima za dokazivanje nečije svetosti i čudesa nije bilo svjedoka očevidaca, nego su se potrebni dokazi prikupljali iz sačuvanih pisanih isprava, nije više trebao voditi „apostolski“ postupak, nego „biskupijski“.

Daljnju promjenu u pogledu kanonizacije svetaca izvršio je papa Pavao VI. (1963.-1978.), kad je apostolskim pismom na vlasti-

tu pobudu *Sanctitas clarior* (Sjajnija svetost), od 19. ožujka 1969., odlučio da se i u novijim kauzama vodi samo biskupijski postupak za ispitivanje i prikupljanje potrebnih dokaza, uz dobivanje prethodnog dopuštenja (nihil obstat) od Svete Stolice. Pavao VI. je novom apostolskom konstitucijom *Sacra Congregatio rituum* (Sveta kongregacija obreda), od 8. svibnja 1969., umjesto dotadašnje Svete kongregacije obreda ustanovio dvije nove: Kongregaciju za bogoštovlje i posebnu Kongregaciju za kauze svetih, i ova sada ima glavnu riječ u provjeravanju spisa biskupijskog postupka prije nego papa donese konačnu odluku da se nekoga beatificira ili kanonizira.

Nova pojednostavljenja

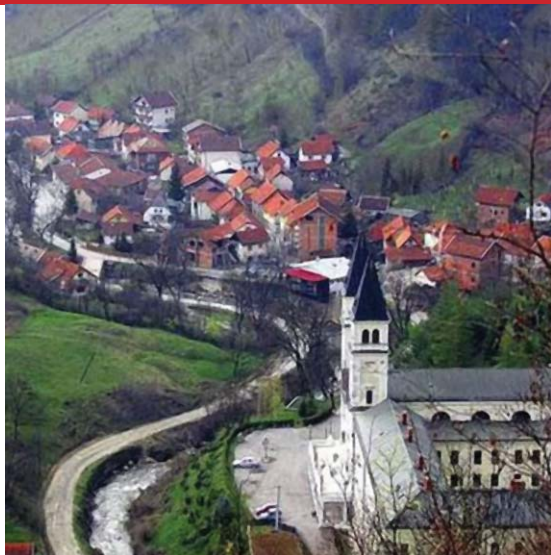
Potaknut najnovijim iskustvima u vođenju postupaka beatifikacije i kanonizacije, a s ciljem da se izade ususret i zahtjevima znanstvenika i željama biskupa koji su tražili pojednostavljenje toga postupka, papa Ivan Pavao II. (1978.-2005.) je smatrao prikladnim da se preispita put i način vođenja spomenutog postupka, te je u tom pogledu 25. siječnja 1983. izdao apostolsku konstituciju *Divinus perfectionis Magister* (Božanski Učitelj savršenstva), u kojoj se u prvom dijelu govori o istraživanjima koja trebaju obavljati biskupi, a u drugom o provjeri tih istraživanja od strane Svete kongregacije za kauze svetih. Tom je konstitucijom Ivan Pavao II. ukinuo sve ranije zakone o postupku beatifikacije i kanonizacije i odredio na koji se način ubuduće imaju voditi ti postupci. Nedugo zatim Kongregacija za kauze svetih je donijela posebne propise: *Odredbe koje treba obdržavati u istraživanjima koja obavljaju biskupi u kauzama svetaca*, a koje je Ivan Pavao odobrio 7. veljače 1983., i naredio da

Vlatko Blažanović, Fra Lovro Milanović

se objave. Ista Kongregacija je, temeljem višegodišnjeg iskustva, a s ciljem promicanja tješnje suradnje između Svete Stolice i biskupa, izradila: *Upute za provođenje biskupijskih ili eparhijskih istraživanja u kauzama svetih*, a 17. svibnja 2007. ih je papa Benedikt XVI. (2005.-2013.) odobrio i odredio da se objave. Sada se cjelokupni postupak za beatifikaciju i kanonizaciju obavlja prema odredbama sadržanim u spomenutoj apostolskoj konstituciji Ivana Pavla II. i onima koje je potom donijela Kongregacija za kauze svetih.

U prva tri broja ovoga biltena objavili smo kratki pregled o tome na kojim instancama i na koji način se tijekom povijesti u Crkvi vršilo proglašavanje svetaca, odnosno blaženika. O tome kako se sada vodi cjelokupni istražni postupak za beatifikaciju i kanonizaciju, bit će riječi u sljedećim brojevima ovoga Biltena.

KRALJEVA SUTJESKA

Mjesto fra Lovrina djetinjstva

Piše: fra Marijan Karaula

Kratko vrijeme nakon što im se rodio sin Stjepan, supružnici Anto i Kata Milanović promijenili su mjesto svoga boravka. Iz Sarajeva su se preselili u živopisnu Kraljevu Sutjesku, gdje je potom dječak Stjepan proveo dane svoga dječastva i mladenaštva te donio neke važne odluke za svoj budući život.

Sjedište kraljeva i banova

Neveliko naselje Kraljeva Sutjeska nalazi se dvanaestak kilometara sjeveroistočno od Kaknja, a smjestilo se ispod Teševskog brda u kanjonu hirovite riječice Trstionice. Zajedno s nedalekom tvrđavom Bobovac bilo je sjedište dvaju bosanskih kraljeva: Tomaša i Tvrtka Kotromanića, što je naselju darovalo sadašnje ime. No, u dokumentima iz 14. stoljeća ono se naziva *Curia bani*, što

u prijevodu znači *Banski dvor*. Takvo ime mjesta želi podsjetiti na činjenicu da su u njemu stolovali i banovi koji su prije krunidbe kralja Tvrtka (1377.) vladali bosanskom državom. Na ta slavna vremena Kraljeve Sutjeske posjetitelji danas podsjećaju i temelji staroga kraljevskog dvora na brežuljku Grgurevu odmah pokraj samostana.

Po preseljenju iz Sarajeva, Stjepanov (fra Lovrin) otac Anto našao je nekakvo zaposlenje u sutješkom samostanu. Pritom je važnu ulogu odigrala činjenica da je Antin stariji brat franjevac fra Franjo bio tada na službi u Sutjesci.

Prerano ostao bez roditelja

No, Anto je u samostanu radio samo kratko vrijeme, jer se njegovo ime, kao i ime njegove supruge Kate, nalazi u podugačkom popisu umrlih od pošasti kuge, koja je krajem 18. i početkom 19. stoljeća katastrofalno poharala župu Kraljevu Sutjesku. Nama danas izgleda doista nevjerojatno da je samo u jednoj od tri epidemije, od lipnja do prosinca 1783. godine, iz župe umrlo čak 898 osoba ili pak samo u listopadu 264 osobe. A župa je - skupa sa sadašnjim župama Borovica, Kakanj i Vukanovići - tada brojila oko 2.500 vjernika. Fra Lovrin otac Anto umro je 10. studenog u pedesetoj, a majka Kata 29. listopada 1783. u četrdeset i petoj godini života. Osim njih, umrli su i fra Lovrin brat Ivan te sestre Marija i Ivka.

Tako je Stjepan kao dječak od svega sedam godina ostao bez roditelja i najbliže rodbine. Vrlo vjerojatna mogućnost jest da je otad najveću brigu o malom Stjepanu vodio njegov stric fra Franjo iz Gabele, kako redovito piše uz njegovo ime. On je bio u sutješkom samostanu najprije vikar

od 1786. do 1788. godine, a potom i gvardijan od 1790. do 1792. godine te je pomalo usmjeravao svoga mladog bratića svojim stopama prema franjevačkoj zajednici.

I doista, dječak Stjepan je 27. svibnja 1792. godine u svojoj petnaestoj godini stupio u Franjevački red i uzeo ime fra Lovro. Odišlo Franje Asiškoga mu je "pred velikim oltarom sv. Ivana Krstitelja u Sutjesci", prema izričitom dopuštenju onodobnog provincijala fra Franje Gracića, obukao fra Grgo Ilić iz Vareša, bivši provincijal Bosne Srebrene i bivši generalni definitor a budućí biskup bosanske apostolske vikarije. Istoga dana zajedno s njim je franjevački habit obukao još jedino Ilija Maračić iz Slapnice pokraj Kraljeve Sutjeske, koji je bio godinu dana stariji, a uzeo je ime fra Andrija. Među potpisnicima izvješća o spomenutom događaju, uz odgojitelja novaka i druge članove sutješke samostanske obitelji, bio i fra Lovrin stric fra Franjo Milanović.

Godina novicijata

I godinu novicijata, ustanovu za pripravnike u Franjevački red, proveo je fra Lovro u Kraljevoj Sutjesci. Naime, do pred kraj 19. stoljeća nije postojao zajednički novicijat za čitavu provinciju Bosnu Srebreu, kako je to danas uobičajeno, nego je svaki samostan imao svoj vlastiti novicijat u kojem su godinu pripravnika pohađali novoobučeni franjevci s područja dotičnog samostana. A u to je doba Bosna Srebreu imala svega tri samostana: Fojnicu, Kreševu i Kraljevu Sutjesku.

I još je nešto u to doba bilo drukčije nego danas: završivši godinu obvezatnog redovničkog novicijata mladi su franjevci odmah polagali svoje svečane (vječne) za-

Crkva sv. Ivana Krstitelja i samostan u Kraljevoj Sutjesci

U Kraljevoj Sutjesci postojao je vjerojatno najstariji franjevački samostan u Bosni, koji je najvjerojatnije podigao ban Stjepan II. Kotromanić. Samostan je imao tešku i burnu prošlost, često rušen, spaljivan i napuštan, ali uvijek iznova i obnavljan. Iz ovoga su samostana franjevci pastorizirali u Bosanskoj Posavini krajeve između rijeke Ukline i Bosne (Derventa, Majevac, Svilaj i Bosanski Dubočac).

Današnja zgrada samostana podignuta je 1890., a crkva 1906. godine. Uza sve poteškoće u samostanu su franjevci uspjeli sačuvati vrijednu knjižnicu i arhiv bogat starim knjigama i spisima. U kripti crkve čuva se grob sa slikom bosanskog kralja Stjepana Tome.

vjete! Tako je bilo sve do polovine 19. stoljeća, kada je uvedena praksa da se najprije polažu privremeni zavjeti na tri godine, a tek onda svečani ili doživotni zavjeti.

Točno godinu dana nakon što je ušao u novicijat, 27. svibnja 1793. godine, zajedno s fra Andrijom Maračićem, položio je klerik novak fra Lovro Milanović, „alias Gabela iz Sarajeva“, svečane zavjete te postao punopravni član bosanske franjevačke zajednice.

FRA LOVRINA MLADA NEDJELJA

Proslava spomendana Sluge Božjega fra Lovre Milanovića

I. NAZIV SPOMENDANA

Tradicija obilježavanja mučeništva fra Lovre Milanovića u staroj župi Tramošnica, a kasnije u novoosnovanoj župi Turić, nije bio datum njegove pogibije, nego mlada nedjelja u kolovozu mjesecu. U narodu je ona prozvana *Fra Lovrina mlada nedjelja*, jer se tada tradicionalno hodočastilo na fra Lovrin grob.

Budući da mlada nedjelja „šeta“, tj. nema stalan datum u jednome mjesecu, jer se računa prema mjesečevim mijenama, u novije doba ustalila se praksa da se hodočašće obavlja u zadnju nedjelju mjeseca kolovoza, bez obzira je li te nedjelje mlada nedjelja ili

je bila nedjelju prije ili poslije toga. Pa ipak, naziv je i dalje ostao isti: *Fra Lovrina mlada nedjelja*. Njime se označuje hodočašće na blaženikov grob, koje ima svoj uglavnom ustaljeni program, od kojega se najvažniji dio događa zapravo subotom navečer a ne nedjeljom.

Ove godine, prve otkako je službeno pokrenut postupak proglašenja blaženim Sluge Božjega fra Lovre Milanovića, molitveno slavlje u povodu spomena njegova mučeništva imalo je svoj trodijelni program: *trodnevnica* u tri različite župe nastale od stare župe Tramošnica, *subotna uočnica* s procesijom od mjesta pogibije do groba i *pučka nedjeljnja misa* 30. kolovoza na groblju u Turiću.

II. TRODNEVNICA

Prvi put ove godine, na prijedlog župnika Gornje Tramošnice fra Pere Baotića, slavile su župe nastale od stare župe Tramošnica trodnevnice za *Fra Lovrinu mladu nedjelju*.

Mjesto sjedišta stare župe Tramošnica jest Gornja Tramošnica, današnje sjedište istoimene župe i svetišta Gospe od Anđela. Od nje su nastale župe Turić, Donja Tramošnica i Srednja Slatina. Budući da su fra Lovrin svećenički rad i njegova smrt vezani za staru župu Tramošnicu, sve ove župe su zapravo bile mjesto njegova djelovanja.

Kako bi podsjetili na njegov život i mučeništvo i molili s vjernicima za proglašenje blaženim sluge Božjega, župnici Donje Tramošnice - fra Jozo Puškarić, Srednje Slatine - vlč. Marko Stipić i Gornje Tramošnice - fra Pero Baotić rado su se prihvatili organizacije trodnevnice svakog dana u drugoj župi.

Prvi dan trodnevnice bio je u srijedu 26. kolovoza u Donjoj Tramošnici. Na sv. misi u 18 sati okupilo se 78 vjernika. Misu je predvodio fra Bono Kovačević, sin ove župe, a u koncelecijaciji s njime bila su četvorica svećenika. Fra Bono je nadahnuo propovijedao o životu fra Lovre Milanovića i njegovoj žrtvi prikazanoj Bogu za svoj narod. Misno slavlje su svojim pjevanjem uzveličale sestre franjevke iz samostana Gornja Tramošnica.

Drugi dan trodnevnice bio je u četvrtak 27. kolovoza u Srednjoj Slatini. Ondje se okupilo 85 vjernika. Misu je predvodio i propovijedao vlč. Pero Brkić, župnik župe Turić. On je svoju propovijed usredotočio na križ Kristov i njegovo značenje u fra Lovrinu životu. Koncelebrirala su s njime petorica svećenika.

Treći dan trodnevnice bio je u petak u Gornjoj Tramošnici. Okupila se 93 vjernika. Misu je predvodio i propovijedao fra Pero Baotić, župnik Gornje Tramošnice. On je u propovijedi naglasak stavio na fra Lovrinu vezu s Tramošnicom, koja je u nje-

govo vrijeme obuhvaćala prostor između Modriče, Orašja i Brčkog. Dok su Orašje i Brčko pokrivali samostani Tolisa i Dubrave, Tramošnica je u ono vrijeme imala pod sobom sva katolička naselja oko Gradačca i Modriče. Pjevanje su predvodile sestre franjevke iz župe.

Slavljenje trodnevnice pred spomendan *Fra Lovrine mlade nedjelje* na ovaj način i u ovom obliku vrlo lijepo je prihvaćeno od strane vjernika. Sve je doista odisalo pravim zajedništvom. S obzirom na prilike u kojima se u ovim povratničkim župama živi, broj vjernika bio je dobar. Zato je na sastanku s vicepostulatorom fra Marijanom Karaulom odlučeno da se ovaj vid trodnevnice za proslavu *Fra Lovrine mlade nedjelje*, ako Bog da, nastavi održavati i idućih godina.

Pero Brkić

Procesija kroz Turić

Župna crkva u Donjoj Tramošnici

III. HODOČASNIČKA MISA S PROCESIJOM

Proslave spomendana mučeništva fra Lovre Milanovića na uočnicu njegove „mlade nedjelje“ od davnina su sadržavale pohod dvama mjestima: mjestu njegove pogibije i mjestu njegova pokopa u groblju župe Turić. U dosadašnjoj praksi subotne proslave najprije se slavila misa na groblju a potom su hodočasnici s upaljenim svijećama išli do mjesta fra Lovrine pogibije. Ove godine, po odluci donesenoj na sastanku s vicepostulatorom za proglašenje blaženim fra Lovre Milanovića, išlo se obrnuto: od kapele na mjestu pogibije do groblja, gdje se slavila svečana zavjetna misa, kao vrhunac svakoga kršćanskoga slavlja.

Molitva pred kapelom fra Lovrine pogibije

U subotu, 29. kolovoza oko 16 sati započela je molitva u dvorištu kapele koja je podignuta na čast Sluge Božjega fra Lovre Milanovića točno na mjestu gdje je on bio ubijen. Među okupljenim hodočasnicima i domaćim vjernicima župe Turić bio je i provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran, župnik župe Turić preč. Pero dr. Brkić i dvojica svećenika s Plehana.

Molitvu je predvodio fra Petar Matanović, svećenik rodom iz župe Dubrave i trenutno na službi u toj župi, gdje je u ono doba župnikom bio fra Lovrin stric fra Franjo Milanović, kome je na ispomoć išao fra Lovro noseći usput pričešć za nekog bolesnika.

Fra Petar je pred okupljenih tristotinjak vjernika jednostavnim riječima opisivao što se zapravo tu događalo, iz kojeg se pravca kretao fra Lovro, gdje se nalazila kuća fra Petrovih rođaka u koju su ranjenoga fra Lovru unijeli i gdje je predao dušu Bogu. U nemirnim vremenima, na koja mali ljudi nikako ne mogu utjecati, najčešće upravo oni, ni krivi ni dužni, najviše stradavaju. Fra Lovro je bio žrtva politike svoga vremena koja se sa žalosnim i često tragičnim posljedicama uslikavala u međuljudske odnose. Važno je da on nije bio dio takve politike oslonjene na silu i oholost, nego je bio brat i sluga običnom puku i poslužitelj svetih tajni spasenja bolnima i poniženima. On se oslanjao na Božju dobrotu i svete znakove te dobrote dijelio ljudima. Na takvom jednom zadatku izgubio je fizički život, ali je zadobio vječni život i trajni spomen vjerničke veličine u pučkom pamćenju svoga naroda.

Poput fra Lovre prije dvije stotine godina, i fra Petar je pred okupljenim pukom uzeo u ruke Presveti oltarski sakrament – tijelo Kristovo – i njime blagoslovio sve prisutne, koji su pozorno slušali predmolitelja i s njime molili tradicionalne molitve blagoslova s Presvetim.

Procesija od kapele do groblja

Po završetku molitve pred kapelom formirala se procesija, na čelu koje je išao mladić s križem, potom nositelji fra Lovrine slike, a iza njih župnik Brkić s hostijom u svečanoj pokaznici. Fra Petar je čitavo vrijeme predmolio *Put križa*, raspoređujući četrnaest postaja otprilike ravnomjerno prema duljini puta kojim se hodočastilo - doslovce: hodom častilo!

Išlo se asfaltiranim putem kroz Staro Selo, ali na raskrižju u sredini sela, na mjestu zvanom Jelašak, nije se nastavilo lijevo prema glavnome putu, nego desno običnim poprijekom kolskim putem kroz njive prema groblju. Bio je to veoma vreo kolovoški dan i hodočasnici su u procesiji doista podnijeli veliku žrtvu. Napor i žrtva čine hodočašće autentičnim pa se za ovu procesiju, u kojoj su mnogi vjernici nosili upaljene svijeće, s pravom može reći da je dostojan žrtveni dar na

oltar euharistijskog slavlja, koje je nakon procesije započelo kod fra Lovrina groba.

Svečana zavjetna misa

Dok su hodočasnici u procesiji po ljetnoj žegi išli za hostijom, u Turićkom groblju, uokolo velike grobljanske kapele i fra Lovrina groba, svećenici su započeli s ispovijedanjem onih vjernika koji nisu išli u procesiju. Bilo je dovoljno ispovjednika za sve koji su željeli očistiti dušu prije zavjetne mise, koja je započela u 18 sati. Predvodio ju je provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran, a suslavilo je petnaest svećenika. Pjesmom su je okitili članovi zbora mladih *Adoro* iz Tolise pod ravnanjem profesorice Marije Nedić. Pjevali su doista lijepo i profesionalno, tako da je molitvena atmosfera, mada se misa držala vani pred kapelom, bila vrhunska, što se moglo vidjeti na licima molitelja, koji ovdje, očito, nisu došli iz turističkih pobuda, nego iz poštovanja prema mučeniku i iz vjere u moć njegova zagovora.

Provincijal je u propovijedi govorio o fra Lovri kao stradalniku zbog svoje kršćanske vjere, koji je samo jedno zrno u velikoj krnici mučenika franjevac Bosne Srebrene što su u dugoj povijesti turske okupacije u Bosni životom posvjedočili za Isusa. Ispričavao se, na neki način, što usprkos tolikim mučenicima ni za jednoga dosad nije pokrenut službeni proces za službeno štovanje unutar Katoličke crkve.

Ali (ne)prilike su bile takve da se u tako ozbiljan pothvat do sada nije ulazilo. Tim više raduje činjenica da je upravo fra Lovro Milanović prvi čiji je proces beatifikacije ove godine službeno započet i koga ćemo, ako Bog da, imati pravo štovati kao blaženika.

Nakon pobožnog okrijepljenja euharistijom na svetoj pričesti, koja je dijeljena na nekoliko mjesta među grobovima, prisutnima su se obratili aktualni župnik župe Turić i član uredništva glasnika *Fra Lovro* preč. Pero Brkić te vicepostulator i glavni urednik glasnika fra Marijan Karaula. Nakon toga provincijal je predmolio molitvu za proglašenje blaženim sluga Božjega fra Lovre Milanovića, koju je odobrio Nadbiskupski ordinarijat Vrhbosanski, a tekst koje je okupljenim vjernicima podijeljen otisnut na slici fra Lovre, koju je naslikao akademski slikar iz Zagreba Vlatko Blažanović, rodom iz nedaleke župe Hrvatske Tišine kod Bosanskog Šamca.

Slijedila je privatna tiha zavjetna molitva svakog vjernika kod cvijećem okićena fra Lovrina groba, na kome je već bilo upaljeno mnoštvo svijeća. Putovanje natrag kući obilovalo je zadovoljstvom što se moglo biti dionikom tako lijepe molitvene svečanosti, u kojoj čovjek zaista može osvježiti dušu rosom blagoslova Božjega.

Po slobodnoj procjeni, moglo bi se reći da je večernjoj sv. misi nazočilo preko sedam stotina vjernika, što je znatno više nego zadnjih poratnih godina. Nadati se da će iduće godine doći još više hodočasnika, pogotovo iz Tolise i ostalih prisavskih župa te Dubrava i župa brčanskoga kraja, odakle je inače dolazilo najviše hodočasnika u prijeratnom vremenu. Kada bi se na hodočašće odlučilo više vjernika iz tuzlanskoga kraja nego što ih je došlo ove godine te kada bi iz plehanskoga kraja, gdje je fra Lovro bio župnikom, došao barem jedan autobus hodočasnika, a tako i iz Kraljeve Sutjeske, gdje je fra Lovro odrastao, i iz Sarajeva, gdje je rođen, bio bi to doista impozantan skup. Nadati se da će se to iduće godine moći ostvariti. Sve je, naravno, do svećenika, koji se hoće ili neće angažirati.

Mirko Filipović

Župnik dr. Pero Brkić

IV. ŽUPNIKOVA ZAHVALA

Na kraju svečane sv. mise župnik župe Turić vlč. dr. Pero Brkić zahvalio je hodočasnicima za dolazak.

-Zadnjih pet godina broj vjernika hodočasnika koji se okuplja na ovo slavlje kontinuirano raste, što nas sve veoma veseli – rekao je.

Zahvalu je uputio i svećenicima koji su ispovijedali vjernike i suslavili sv. misu kao i predvoditelju sv. Mise, provincijalu fra Lovri Gavranu.

Posebnu zahvalu izrazio je vicepostulatoru kauze fra Marijanu Karauli, koji je pisanjem knjige o fra Lovrinu životu i smrti dao velik doprinos širenju glasa svetosti sluge Božjega fra Lovre Milanovića. Njego-

Molitva na fra Lovrinu grobu

vo vođenje kauze institucionalizirat će štovanje sluge Božjega i, ako Bog da, dovesti do podizanja na čast oltara ovoga u puku Bosanske Posavine omiljena fratra.

Na koncu, ali ne na zadnjem mjestu, od srca je zahvalio zboru mladih *Adoro* iz Tolise pod vodstvom prof. Marije Nedić, koji već treću godinu zaredom vrhunskim pjevanjem uveličava ovu svečanost i time potvrđuje duboku povezanost samostana Tolisa sa starom župom Tramošnica. Izrazio je nadu da će oni i dogodine hodočasnike obradovati svojim pjevanjem.

V. NEDJELJNA MISA NA GROBU

Na sam dan *Fra Lovrine mlade nedjelje*, u nedjelju 30. kolovoza, vjernici su se već

sat prije mise počeli okupljati na fra Lovrinu grobu, koji je bio prekriven cvijećem što su ga večer prije hodočasnici donijeli u čast sluge Božjega. Prije mise, na kojoj se okupilo preko dvjesto vjernika, molila se krunica.

Misu je predvodio mjesni župnik i čuvar groba vlč. dr. Pero Brkić, koji je u svojoj propovjedi govorio o žrtvi: otajstvu Kristove žrtve na križu, žrtvi mučenika i fra Lovrinoj žrtvi života za Krista, Spasitelja svega svijeta.

Vjeran Kristu i svome poslanju svećenika i franjevca fra Lovro je ostao dosljedan i po cijenu vlastita života. Žrtvuje ovozemaljski da bi dobio vječni život. Spremnost na žrtvu bila je karakteristika Hrvata-katolika, koja ih je resila stoljećima na ovim prostorima. U zadnje vrijeme, međutim,

Za vrijeme mise na groblju

počela se vidno gubiti. Kako protumačiti taj strah našega naroda pred odricanjem i žrtvom? Kako protumačiti tu potrčnost za takozvanim „boljim životom“ daleko od svojega i svojih? Kako razumjeti taj strah vjernika katolika pred odgovornošću, pred obvezama braka, obitelji, djece? Odakle strah pred životom žrtve i odricanja? Oda-kle strah pred novim životom?

Vrijednost žrtve fra Lovre Milanovića poziva, podsjeća i opominje. Njegova žrtva hrabri nas i jača da se s odgovornošću stavimo u ruke života i svoj život u ruke dobrog Boga koji nas krije i jača u našim slabostima - naglasio je župnik u svojoj propovjedi.

Sveta misa je završena blagoslovom bolesnika i molitvom za proglašenje blaženim sluge Božjega fra Lovre.

Članovi zbora Adoro iz Tolise

IZ PROPOVIJEDI

fra Lovre Gavrana, provincijala

...Još prije pada Bosne pod tursku vlast imali smo petoricu frataru mučenika, koji su živi spaljeni u svom samostanu sv. Nikole u Milima u Visokom (1450. god.).

Nakon pada Bosne imali smo na stotine franjevacu koje su Turci mučili na najraznovrsnije načine: počevši od batinanja, klanja, strijeljanja, odsijecanja glave, utapanja u vodi s kamenom o vratu, pa do guljenja kože, nabijanja na kolac i sl. Sjetimo se samo nekih:

Npr. četvorice jajačkih mučenika (1463. god.), kad je Bosna pala pod Turke.

Zatim onih 28 iz velikoga Gazi Husrevbegova proгона iz 1524. god., u vrijeme nasilne islamizacije Bosne. Od toga desetorica su ubijena u Sarajevu, trojica u Blatu, šestorica u Bijelom Polju, dvojica u Duvnu, dvojica u Podmilačju, četvorica u Mostaru...

Potom su 1534. god. ubijena dvanaestorica frataru u Konjicu; a 1557. šestorica u Rami.

1603. ubijena su trojica u Tuzli; 1604. ubijen je biskup fra Nikola Ugrinović i još 5 frataru; 1624. u Gradovrhu kod Tuzle

ubijeno je dvanaest frataru; a 1646. trojica na Visovcu.

Nakon toga Nekrologij (knjiga pokojnih frataru) Franjevačkog samostana Kraljeva Sutjeska bilježi da su u Gradovrhu 22. 8. 1682. Turci zaklali gvardijana, fra Bernardina (Galijaša Doljanina), a župnika fra Luku živa spalili na vatri, dok su u Tuzli nabili na kolac vrataru samostana, fra Tadiju Soila, sveta čovjeka.

Četiri godine nakon toga zla (14. 6. 1686.) tadašnji provincijal, fra Mijo Radnić, piše da su mnogi fratri na komade sasječe-ni, mnogi su umrli po zatvorima, a neki još uvijek u tamnici čame. Veli: „Životarimo samo na časove, držec smrt u ustih, ter se sakrivamo danju i noću po spiljah i šumah...“ A stradanjima običnog naroda ne zna se ni broja, jer je bilo nemoguće sve popisati.

1753. ubijena su petorica; 1807. fra Lovro Milanović; 1808. šestorica sutjeških frataru – i tako sve do 1875., kad je ubijen pok. fra Lovro Karaula.

Svega skupa prije turske okupacije imali smo u Bosni 7 mučenika; u vrijeme turskog ropstva 129; a u II. svjetskom ratu i poraću stradalo ih je još preko 70.

Prema tome, Franjevačka provincija Bosna Srebrena ima sveukupno preko 200

mučenika. Razumije se da u ta teška vremena, kad nije bilo ni slobode vjere ni materijalnih mogućnosti, a ni dovoljno ljudi da se posvete tome poslu nije bilo moguće voditi kanonske postupke za proglašenje naših mučenika blaženim i svetim.

Crkva i danas ima mučenika još i više nego u prošlosti, a po svemu sudeći u budućnosti će ih biti više nego što ih ima danas.

Međutim, braćo i sestre, ne bojte se! *Krv mučenika sjeme je kršćana!* Što više trpimo, to smo jači. Oslonimo se na Boga! Slijedimo svijetli primjer sv. Ivana Krstitelja, svetih apostola i ranokršćanskih mučenika, pa i primjer našeg pokojnog slugu Božjeg, fra Lovre Milanovića! Ne pokleknimo nikad pred izazovima! Ne ustručavajmo se biti ismijani i popljuvani! Ne bojmo se ni smrti, pa čak ni sramotne smrti – jer takav je put izabrao Isus za se i za svoje učenike. A tko ustraje do kraja, bit će spašen i naći će se u slavnim društvu svetih mučenika.

HODOČAŠĆE S PLEHANA

Prvi put u povijesti došlo je ove godine u Turić organizirano hodočašće vjernika s Plehana. Mada je fra Lovro u vrijeme pogibije bio još uvijek aktualni župnik stare plehanske župe, tradicija štovanja njegova mučeništva nije se proširila do Plehana. Dapače, do ove godine, kada je službeno započet proces njegove beatifikacije, jedva da je tko i čuo za fra Lovru Milanovića a kamoli da je išao na njegov grob.

Zato je doista hvale vrijedno ovo prvo hodočašće, na koje je s Plehana pošla mala skupina vjernika s dvojicom svećenika,

gvardijanom i vikarom odnosno župnikom i kapelanom, u dva samostanska automobila. Uz njih, u Turić je došlo još devetero Plehančana u privatnim automobilima. Oko groba mučenika fra Lovre okupili su se ispod svoje župne zastave, jedine takve koju je neka hodočasnička skupina donijela na zavjetnu misu.

Svi, ama baš svi, bili su oduševljeni onim što su vidjeli i doživjeli i na povratku su zahvaljivali Bogu što su se odlučili da pođu u Turić. Nadati se da će iduće godine biti mnogo više zainteresiranih i među onima koji trenutno žive na Plehanu, ali i među onima koji žive preko Save i često idu na kojekakva hodočašća u strane zemlje. Zašto ne bi mogli doći i svome mučeniku u svoju Posavinu?!

M. F.

Članovi Nadbiskupijskog suda za proglašenje blaženim fra Lovre Milanovića pohodili mjesto pogibije i njegov grob

Članovi nadbiskupijskog suda za proglašenja blaženim fra Lovre Milanovića: delegirani sudac mons. dr. Mato Zovkić, promicatelj pravde dr. fra Ivan Sesar i bilježnik u postupku dr. fra Danimir Pezer boravili su 27. i 28. srpnja 2015. godine u Tolisi i Gornjoj Tramošnici. Oni su u prostorijama toliškog samostana odnosno tramošničkog župnog ureda obavili službeni razgovor s nekoliko svjedoka koje je vicepostulator fra Marijan Karaula predložio na svečanoj sjednici otvorenja postupka za beatifikaciju 31. siječnja ove godine. Tom prigodom pohodili su također mjesto pogibije fra Lovre Milanovića u Starom selu na području župe Turić i njegov grob u turičkom groblju.

Obnovljen spomen-križ Mati Kristiću

Tijekom mjeseca studenoga dovršili su župljani Donje Tramošnice obnovu spomen-križa koji je svom sinu, sjemeništarcu Mati Kristiću, nakon što je poginuo, podigao otac Bono na mjestu njegove pogibije. Križ je dugo vremena poslije svršetka Drugog svjetskog rata stajao na njivi Jabučik, dok nije, razbijen u dijelove, uklonjen s mjesta gdje je bio podignut. Obnovljeni križ postavljen je pokraj male drvene kapele u sredini sela, nedaleko od župne crkve sv. Ivana Krstitelja.

Mato Kristić rođen je 15. prosinca 1928. godine u Okrugliću. Bio je učenik petog razreda Franjevačke klasične gimnazije u Visokom kada je 8. listopada 1944. poginuo u svom rodnom kraju zajedno s više od dvadeset viđenijih Tramošnjana.

M. K.

Darovatelji (zavjetni darovi)

Vlč. Pero Brkić – Turić	100 KM
Ana Filipović – Laništa	200 KN
Niko Filipović – Laništa	20 KM
N. N. – Obudovac	10 eura
Desa Miličević – D. Tramošnica	10 KM
N. N. – Tuzla	20 KM
Matija Vidaković – Tuzlani	25 KM
Milan Lakoš – Hvar	40 KN, 10 eura
Ljubica Pušeljić – Domaljevac	20 KM

Svim darovateljima koji svojim novčanim prilogom potpomažu proces beatifikacije fra Lovre Milanovića i tiskanje ovoga glasila najiskrenije zahvaljujemo!

Odobrenje teksta molitve za proglašenje blaženim Sluge Božjega fra Lovre Milanovića

Datum: 30. srpnja 2015.

Broj: 1000/2015

Poštovani fra Marijane, primili smo Vaš dopis broj 5/2015. od 30. srpnja 2015. godine u kojem molite odobrenje teksta molitve za proglašenje blaženim Sluge Božjega fra Lovre Milanovića za javno korištenje. Napomenuli ste da je molitvu pregledao mons. Mato Zovkić, delegirani sudac u postupku o životu, krepostima i glasu svetosti Sluge Božjega fra Lovre Milanovića, te ju smatra teološki ispravnom i književno lijepo formuliranom.

Nakon što je pregledao Molitvu, uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, daje svoju suglasnost i odobrenje / javno korištenje teksta molitve za proglašenje blaženim Sluge Božjega fra Lovre Milanovića (imprimatur 1000/2015 od 30. srpnja 2015.).

MOLITVA za proglašenje blaženim sluge Božjega fra Lovre Milanovića

Dobri i pravedni Bože!
Sluga tvoj fra Lovro Milanović
darovao je svoj mladi život kao žrtvu
vjernosti Tebi i svojim bližnjima.
Nikome nije zla činio, nikoga mrzio,
nego je,

kako svjedoči narodno pamćenje,
i svome ubojici javno oprostio,
kajući se za svoje grijeh
i moleći da ga primi
i da mu se smiluješ.

Narod ga već odavna smatra svetim
i dostojnim vječnoga života.
Pomozi da ga i Tvoja Crkva
prihvati kao blaženika
dostojna vjerničkog štovanja
i molitve za zagovor
u nevoljama života.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen

preč. Mladen Kalfić, kancelar mons. Luka Tunjić
generalni vikar

SVJEDOČENJA

Poštovani poštovatelji Sluge Božjega fra Lovre Milanovića,

U procesu beatifikacije veoma su važne dvije vrste svjedočenja ljudi.

Jedna vrst su ispovijesti onih koji su, po njihovom čvrstom uvjerenju, dobili od Boga neku milost po zagovoru Sluge Božjega. O tome oni daju osobno potpisanu izjavu pod prisegom da zaista govore istinu.

Druga vrst je svjedočenje o tzv. fama sanctitatis (glasu o svetosti), tj. o tradiciji spontanog pučkog štovanja Sluge Božjega i prije nego je Crkva pokrenula postupak beatifikacije.

Pozivamo Vas, stoga, da nam šaljete svoja svjedočenja bilo o sjećanju kakva je u Vašoj obitelji ili Vašem kraju bila tradicija fra Lovrina štovanja, bilo o eventualnoj milosti koju ste od Boga primili po fra Lovrinom zagovoru.

Vaša svjedočenja objavljivat ćemo u ovoj rubrici.

Nakladnik:	Vicepostulatura sluge Božjega fra Lovre Milanovića, Franjevačka 6, 71000 SARAJEVO
Uređuje uredništvo:	Pero Brkić, Mirko Filipović, Marijan Karaula
Glavni urednik:	Marijan Karaula
Lektura:	Mirko Filipović
Grafički urednik:	Miodrag Spasojević Štrika
Adresa uredništva:	Vicepostulatura sluge Božjega fra Lovre Milanovića, Franjevačka 6, 71000 SARAJEVO
E-mail adresa:	marijankaraula@bih.net.ba
Telefon:	+387 (0)33 232 884; mob. 063 294 852
Tisak:	SUTON, Široki Brijeg

Novčana se pomoć za proces i glasilo mogu uplatiti na adresu: Franjevački provincijalat Bosne Srebrene, Zagrebačka 18, 71000 Sarajevo, Transakcijski račun: 3385702200205779 UniCredit Banka d.d.

Lovorov vijenac mučenika

Himna sluzi Božjem, mučeniku fra Lovri Milanoviću

Riječi: M. Filipović

Glazba: S. Topić

Uvod i međuigra

1. Lo - vo - rov vije - nac mu - če - ni - ka fra Lo - vro, ti si
2. Sa ko - nja ni - si hti - o si - či pred si - lom slu - ge
3. S hr - vat - skim pu - kom Po - sa - vi - ne dije - li - o ti si
4. Žr - tvom ži - vo - ta ne - vi - no - ga za ži - vot lju - di
5. I da - nas, na - kon dvje - sto lje - ta, tvom gro - bu hr - le

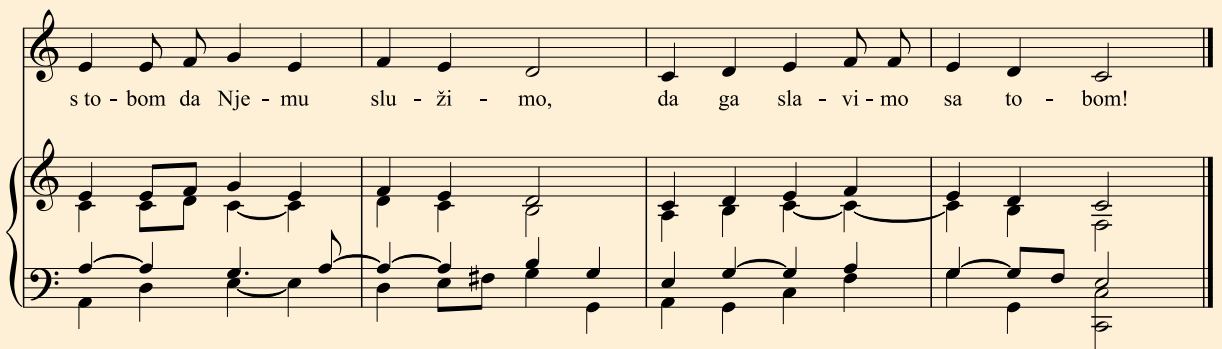

1. pri - mi - o od Kri - sta vje - čnog sve - će - ni - ka dok si ga dru - gi ma no - si - o.
2. o - ho - lo - ga, jer si u taj - ni Sa - kra men - ta no - si - o Kra - lja ne - be - sko - ga.
3. do - bro i zlo, brat si im bi - o, Fra - njin si - ne, du - šu im hra - ni - o I - su - som.
4. do - sto - jan ste - k'o si mi - lost Viš - njeg Bo - ga da bu - deš bla - žen i po - što - van.
5. ne - volj - ni jer tvo - ja do - bra du - ša sve - ta pa - ti sa nji - ma i vo - li ih.

Pripjev

Do - ne - si I - su - sa i na - ma, u na - ša sr - ca, u naš dom,

s to - bom da Nje - mu slu - ži - mo, da ga sla - vi - mo sa to - bom!